

D ů v o d y:

Oba nižší soudy zjistily, že ve sporu C IV 174/29, v němž dnešní žalovaný František F. žaloval u krajského soudu v O. firmu »Bratří H-ové« o 4.161 Kč 36 h, zmocnil Arnošt H., jsa tehdy veřejným společníkem a oprávněným zástupcem uvedené firmy, Dr. Jana K., advokáta v O., aby onu firmu v dotčeném sporu zastupoval, a že tato zmocňovací smlouva mezi Dr. Janem K. a firmou »Bratří H-ové« byla řádně uzavřena a nebyla odvolána. U prvního roku, konaného ve sporu C IV 174/29, dne 13. února 1929, se Dr. Jan K. odvolal na plnou moc založenou ve spise C II 2405/29 soudním smírem ze dne 30. prosince 1930 bylo zjištěno, že ona plná moc nebyla podepsána jménem firmy »Bratří H-ové«. Z toho odvolací soud usoudil, že onen soudní smír i celé řízení ve sporu C IV 174/29 kromě prvního roku je hledíc na ustanovení §§ 30, 31 a 34 c. ř. s. zmatečné. Názor ten je mylný. Jestliže advokát zastupuje ve sporu stranu na základě zmocnění daného od strany a nevykáže se písemnou plnou mocí, nemá tato vada v zápětí zmatečnost řízení, nýbrž soud, dokud spor není skončen, může toliko podle § 38 c. ř. s. naříditi, aby plná moc byla v dané lhůtě dodatečně předložena, a nevyhoví-li se tomuto příkazu, může žalobou odmítnouti jako nehodící se k projednávání. Zmatečnost podle §§ 477 č. 5 a 529 č. 2 c. ř. s. jest v takovémto případě jen tehdy, nebyla-li strana v řízení vůbec zastoupena. Tomu tak však v souzené věci není, ježto firma »Bratří H-ové« byla ve sporu C IV 174/29 zastoupena advokátem Dr. Janem K., kterého k tomuto zastupování, třeba bez písemné plné moci, platně ústně zmocnila.

O zmatečnosti podle § 477 č. 4 c. ř. s. nemůže tu býti řeči, když žaloba C IV 174/29 byla firmě »Bratří H-ové« řádně doručena a ona se svým zmocněncem Dr. Janem K. celého onoho řízení účastnila.

Je proto správný rozsudek prvního soudu a bylo jej obnoviti.

Čís. 16992.

Výslovné vzdání se určité námitky proti platnosti smluv jest účinné, jestliže a pokud se nepřiči takovému vzdání se donucujícím ustanovením zákonným nebo dobrým mravům (§ 879 obč. zák.).

Jde o platnou úmluvu, vzdají-li se poctiví smluvci, uzavírajíce smír (§ 1380 obč. zák.), oprávnění napadati uzavřené narovnání pro omyl.

(Rozh. ze dne 17. června 1938, Rv I 1909/36.)

Žalobu, kterou se žalobkyně na žalovaném domáhala zaplacení 3.000 Kč s přísl., podle smíru uzavřeného dne 3. července 1935, v němž žalovaný výslovně uznal, že bezdůvodně zrušil zasnoubení se žalobkyní a zavázal se na úplné vyrovnání jakýchkoliv jejích nároků zaplatiti za-

žalovanou částku, vzdav se práva napadati sjednané narování pro omyl nebo nepřiměřenost, soud první stolice zamítl, kdežto odvolací soud vyhověl žalobě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyně opřela žalobu, kterou se na žalovaném domáhá zaplacení 3.000 Kč s přísl., o smír, jenž byl uzavřen dne 3. července 1935 v advokátní kanceláři právního zástupce žalobkynina a schválen dne 8. srpna 1935 okresním soudem v Ú. jako soudem opatrovnickým. Podle obsahu řečeného smíru se žalovaný zavázal zaplatiti žalobkyni uvedenou částku na úplné vyrovnaní jejich jakýchkoliv nároků z důvodu náhrady škody, vzniklé jí ztrátou výdělečného zaměstnání pro svévolné zrušení přípo-
vědi manželství, a to tak, že oním smírem měly býti úplně vyřízeny veškeré vzájemné nároky smluvců, kteří se zároveň výslovně vzdali práva napadati sjednaný smír pro omyl nebo nepřiměřenost. Přes to žalovaný trvá i v dovolacím řízení na tom, že dotčený smír není pro něho právně účinný, protože prý byl v omylu, že snad jest k takové náhradě ze zákonného důvodu povinen, a že jej podepsal v nevědomosti a jsa mylného přesvědčení, že jest po právu zákonný důvod k náhradě škody, ač prý tomu ve skutečnosti tak nebylo. Brání se tudíž žalovaný proti žalobě námitkou neplatnosti smíru pro omyl, které se, jak bylo již uvedeno, výslovně vzdal.

Je proto především zkoumati, zda je žalovaný vůbec oprávněn vznést námitku omylu proti relativní platnosti smíru. Občanský zákoník obsahuje v § 937 obecný předpis o vzdání se námitek a stanoví v něm, že všeobecná, neurčitá vzdání se námitek proti platnosti smlouvy nemají účinku. Třebas nelze z uvedeného zákonného předpisu vyvozovati úsudkem z opaku zásadu, že veškerá zvláštní a určitá vzdání se námitek proti platnosti smlouvy jsou právně účinná, přece lze z něho seznati, vykládá-li se v souvislosti s ostatními předpisy, že výslovné vzdání se určité námitky proti relativní platnosti smluv jest účinné, jestliže a pokud se nepřiči takovéto vzdání se donucujícím ustanovením zákonným nebo dobrým mravům (§ 879 obč. zák.). Jest tudíž v každém jednotlivém případě posouditi, zda jest výslovné zvláštní vzdání se určité námitky proti relativní platnosti smlouvy právně účinné nebo ne.

V souzeném případě jde o smír (§ 1380 obč. zák.), tudíž o smlouvu, která předpokládá pochybné nebo sporné právo, t. j. takový stav nejistoty, při němž jest zpravidla aspoň jeden smluvce v omylu. Zákon proto v § 1385 obč. zák. — (ovšem za předpokladu, že jde o bezelstně sjednaný smír) — stanoví, že omyl může narování učiniti neplatným jen potud, pokud se týká podstaty osoby nebo předmětu. Z toho jest zřejmé, že zákon sám omezuje působnost omylu na platnost smíru. Jestli účelem smíru odklizení nejistoty v právních vztazích smluvců o sporném nebo pochybném právu a tomuto účelu by odporovalo, kdyby

bylo možno napadati platnost smíru pro takový omyl, který se vztahuje na to, co patřilo právě do okruhu oné nejistoty, t. j. pro omyl o pochybných nebo sporných okolnostech, o nichž měli smluvci v úmyslu zjednat si pro budoucnost jasno. Uvedený účel vyplývá i z § 1387 obč. zák., podle něhož nemůže omyl odníti platnost poctivě uzavřenému narovnání ani tehdy, když byly nově nalezeny listiny, z nichž by vycházelo najevo, že ten neb onen smluvce neměl vůbec žádného práva. Uváží-li se stanovisko občanského zákoníka o významu omylu pro platnost narovnání, jest mítí za to, že nelze brániti poctivým (bezelstným) smluvcům, kteří zamýšlejí vyřídit sporné nebo pochybné právo konečně, aby za účelem dosažení úplné jistoty ujednali, že se vzdávají vůbec oprávnění napadati uzavřené narovnání z důvodu omylu a že vzdání se námítky omylu má působiti proti oběma smluvcům, tudíž i tenkrát, kdyby bylo jinak možno odporovati narovnání pro omyl z důvodů, jež jsou uvedeny v § 1385 obč. zák., nebo kdyby spočíval na omylu nesporný podklad narovnání, z něhož oba smluvci vycházeli při jeho uzavření (srov. rozh. č. 6549 Sb. n. s.). Neboť nelze v takovémto oboustranném vzdání se námítky omylu spatřovati ani využitkování jednoho smluvce druhým smluvcem, ani zajištění si výhodného postavení na újmu druhého smluvce, což by se po případě mohlo podle povahy případu přičítati požadavku slušnosti a dobrým mravům (§ 879 obč. zák.). Ježto v souzeném případě došlo právě k takovému oboustrannému vzdání se, jest je pokládati za platné a účinné proti oběma smluvcům, tudíž i proti žalovanému. Netřeba se proto obíratí vývody dovolání brojícími proti důvodům napadeného rozsudku, jenž posuzoval věc s jiného právního hlediska, nezabýváje se významem vzdání se uve-
dené námítky.

Čís. 16993.

K žalobě o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) jsou oprávněny jen strany původního sporu po případě jejich universální nástupci, nikoli i jejich singulární nástupci.

(Rozh. ze dne 18. června 1938, Rv I 513/37.)

Josef W. se na osadě J. — nynější žalobkyni — domohl rozsudku pro zmeškání na zaplacení 1.222 Kč 65 h s přísl. a vedl k vymožení své vykonatelné pohledávky exekuci vnuceným zřízením zástavního práva na nemovitosti zapsané ve vložce 10 poz. knihy W., náležející osadě J. Poté žalovaný Otto S. dal si zabaviti a přikázati na místě placení pohledávku Josefa W. k vymožení své vykonatelné pohledávky převyšující pohledávku Josefa W. a vedl vlastním jménem exekuci vnucenou dražbou uvedené nemovitosti. Tvrdíc, že svrchu dotčený rozsudek pro zmeškání vydaný proti ní jest zmatečný, podala žalující osada na žalovaného Otto S. žalobu o zmatečnost podle § 529 č. 2 c. ř. s. Proti ža-